



W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·



BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GOŃCIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki
Zagłębia Dąbrowskiego. Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY:
miejscowych i zamiejscowych
Roczną Rb. 6.—
Półroczną " 3.—
Kwartalną " 1.50
Miesięczną " 50

Adres Redakcji i Administracji Częstochowa Aleja II Nr. 98, telefonu Nr. 50, skrytka pocztowa Nr. 21.
Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej do 8-ej wieczorem.
Rękopisz redakcja nie zwraca; za artykuły, nie oznaczone z góry ceną, honorarjów redakcja wypłacać nie będzie. **Prenumeratę ogłoszenia** w Częstochowie przyjmuja wszystkie księgarnie. W Warszawie: Biuro Dzienników Ungra, Wierszowa 8, Dom Handlowy L. i E. Metz i S-ka Krad. Pr. 1. 58. Krajowe Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 118. w Moskwie L. i E. Metz i S-ka, Biuro ogłoszeń L. Buchweitz, w Warszawie Mąrszałkowska 120, w Sosnowcu W. Badurski, hotel warszawski.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za jeden wiersz lub jego miejsce na I-ej stronie 30 k., na IV-ej 20 k. Reklamy i Nekrologia za wiersz 10 k. Nadesłane za wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz.

Reprezentantem „Gońca Częstochowskiego“ na Sosnowiec i Zagłębie Dąbrowskie jest p. **Wacław Badurski** (Sosnowiec, hotel „Warszawski“.)

Reprezentację „Gońca Częstochowskiego“ na Zawiercie objęła księgarnia pani **Z. Hubickiej** Tamże ogłoszenia do „Gońca Częstochowskiego“.

Prenumeratę na „Gońca Częstochowskiego“ i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje pan **J. Kolański**.

Przypominamy Szanownym Prenumeratorom, że czas odnowić prenumeratę na kw. II-gi. Zaznaczamy, że w razie niewpłacenia należności do I Kwietnia wysyłkę „Gońca“ wstrzymamy.

Dziś: Teatr Nowości (Kinematograf) nadzwyczaj interesujący program.
ZMIANA PROGRAMU
Lokal ograny.
(Patrz ogłoszenie.)

Dom Handlowy „Leon Szattensztajn“
Warszawa, ul. Bracka № 13
ofiaruje obecnie naftę franco Częstochowa po, 292 cenie rb. 1.62 kop. za pud. 4-3

Lekarz-Dentysta M. GREJNIEC
I Aleja № 10, dom p. Bajcherowej, gdzie skład apteczny p. Neufelda, telefon № 108.

Rosyjski przemysł węglowy.

Przed paru dniami w Wiedniu pułkownik marynarki p. Borowski wygłosił odczyt o „rosyjskim przemyśle węglowym“, którego treść przytaczamy, gdyż może on zainteresować również Zagłębie.

Pod względem przemysłu węglowego Państwo Rosyjskie jest bardzo hojnie uposażone. Pomijając już Zagłębie Dąbrowskie, posiadające mniejsze pokłady węgla kamiennego (przyczem pokłady te dają węgiel w jednym tylko gatunku), należy wskazać tak bogate źródło, jak pokłady, znajdujące się w Zagłębiu Donieckim. Pokłady te, zawartość których obliczają na miljardy pudów, należą do najobszerniejszych w świecie. Doczyć powiedzić, iż zajmują one przestrzeń sto razy większą, niż znakomite pokłady angielskie w Cardol. Powtórne pokłady te dostarczają węgla / rozmaitych gatunkach, co im nadaje szczególną wartość. Przyczem jak to zaznaczył wyraźnie p. B. gatunki te pod względem jakości w niczem nie ustępują wyborowym gatunkom węgla angielskiego, lub amerykańskiego.

Niezrozumiałym przeto wydać się na pierwszy rzut oka fakt, iż Rosja, posiadając tak obfite zapasy węgla, mogąca nie tylko zaspokoić najzupełniej potrzeby miejscowe, lecz dać ponadto sporą ilość tego materiału na cele eksportu i wpłynąć bardzo dodatnio na ożywienie rosyjskiego handlu wywozowego, oraz ściągając nie jeden milion do niezbyt zasobnej, jak wiadomo, szkatuły przemysłu rosyjskiego, zmuszona jest rokrocznie kupować zagranicą 8,000,000 tonn węgla kamiennego.

Jako główną przyczyną tego zjawiska prelegent podaje zupełne, rzecz można, zaniedbanie przemysłu węglowego w Zagłębiu Donieckim. Zaniedbanie to najdobitniej ilustruje fakt, iż z pokładów donieckich, zajmujących, jak nadmieniliśmy wyżej, przestrzeń sto razy większą, niż pokłady cardiffskie, węgla rocznie wydobywa węgla tysiąc razy mniej.

Pokłady Dąbr. wskie, stojące pod względem udoskonalenia technicznego o wiele wyżej, nie są w stanie, z zaniem prelegenta, zapelniać tej luki w handlu węglowym, jako mniej zasobne. Przyczem cała prawie wydajność tych pokładów bywa zwykle zużywaną na miejscu

przez liczne huty żelazne oraz inne przedsiębiorstwa przemysłowe i nie wychodzi w każdym razie poza obręb Królestwa Polskiego, tak że Rosja na ten węgiel liczyć nie może.

W tem miejscu prelegent zaznaczył, że w razie jakiegokolwiek zatargu z Europą, np. wojny, która się może ostatecznie przeciągnąć kilka lat, Rosja może b. łatwo pozostać zupełnie bez węgla. A następstwa tego są zbyt oczywiste, aby je tłumaczyć.

Przyczyną tak widocznego zaniedbania pokładów Donieckich prelegent widzi po pierwsze w tem, iż rozwój przemysłu węglowego w Rosji usunąłby, rzecz oczywista, potrzebę kupowania węgla zagranicą, co się najzupełniej nie zgadza z interesami i z wnego grona osób—niezbyt licznego wprawdzie, lecz umiającego bronić swe interesa; powtóre zaś, w zupełnie odległych, jak się okazuje, cechach charakteru obecnych właścicieli większości szymb Donieckich. Są to wszystko ludzie bardzo bogaci, zadawalniający się najzupełniej swemi intratami i nie pragnący absolutnie rozszerzać wydajności swych szymb. Bardzo skutecznym bodźcem dla tych panów byłaby interwencja rządu, lecz na przeszłość temu staje wyżej wymienione grono osób. Nie więc dziwnego, iż rosyjski przemysł węglowy w tem zaczarowanym kole vegetuje zaledwie.

Książę Bülow o Niemcach i Rosji.

Paryski korespondent „Nowoje Wremia“ w przejeździe przez Berlin miał rozmowę z ks. Bülowem, w której kanclerz Rzeczy Niemieckiej potępił ostro kampanję prasy rosyjskiej przeciw Niemcom. Niemcy—wywodzą książę—mają na półwyspie Bałkańskim wyłącznie interesy handlowe. Niepojętą jest rzeczą, w jaki sposób kwestja kolei na linii Sandżak mogła w Rosji wywołać takie rozjątrzenie przeciw Niemcom. Rząd niemiecki dowiedział się o tem jednocześnie z Rosją i byłby każdy projekt tego rodzaju, bez względu na to, z jakiej pochodziłby strony, powitał przychylnie.

Wystąpił też kanclerz przeciw zarzutom, czynionym ambasadorowi niemieckiemu w Konstantynopolu. Bar. Marschall; po powrocie z konferencji pokojowej w Haadze, zwrócił tylko uwagę międzynarodowych przedstawicieli dyplomatycznych na niektóre zmiany w projektowanej reformie sądownej dla Macedonii, które, zdaniem jego, były konieczne dla uniknięcia późniejszych trudności. Propozycje jego zostały też przyjęte.

W sprawie Persji wynurzenia ks. Bülowa brzmia, jak następuje: „Niemcy szanują każde obce prawo, pilnują tylko interesów ekonomicznych. Ostatni traktat między Rosją i Anglią holduje zasadom drzwi otwartych, z których korzystają też Niemcy. Założenie banku niemieckiego w Persji jest koniecznością, celem obrony interesów kupców niemieckich. Szkoła niemiecka w Teheranie zawdzięcza powstanie swoje bezpośredniej inicjatywie szacha. Wrogie wywody, usiłując dowiedzieć, że Niemcy

przy pomocy kolei Bagdadzkiej chcą zagarnąć w swoje ręce Persję, są niedorzeczne.

W zatargu turecko-perskim Niemcy grały rolę pośrednika, doradzały, żeby wojsko z granicy wycofać i unikały wszystkiego, co mogłoby wywołać komplikacje. W końcu ks. Bülow zaprotestował przeciw zarzutowi prasy rosyjskiej, jakoby Niemcy mieszały się do wewnętrznej polityki Rosji. Jest to, zdaniem księcia, poprostu śmieszne; wszak i Niemcy nie pozwalają, aby ktokolwiek mieszał się do ich polityki wewnętrznej. Kanclerz nie może pominąć niesprawiedliwości i wrogiego usposobienia prasy rosyjskiej dla Niemiec; prasa ta zapomina, że Niemcy dosyć często składali dowody swej lojalności w przyjaźni dla Rosji.

W kwestji macedońskiej ks. Bülow oświadczył, że Niemcy obstarają przy wspólnej akcji wszystkich mocarstw; w razie gdyby propozycje niemieckie nie zostały uznane przez Europę. Niemcy ustąpią miejsca mocarstwom bardziej zainteresowanym. Niemcy, zapewnił ks. Bülow, nie zamierzają nikogo atakować. Budowa floty niemieckiej nie jest przeciw nikomu skierowana. Niemcy muszą, jako mocarstwo, być uzbrojone na wszelką ewentualność i wiedzieć, że mogą bronić swych granic.

Sprawa rolna.

Według sprawozdań gubernatorów, jakkolwiek gospodarstwo włościańskie w Królestwie Polskiem, jest doprowadzone do wyższej kultury, jednak uprawa własnych gruntów nie może zadowolić nawet skromnych potrzeb włościanina polskiego.

Jeśli wogóle położenie materialne włościanina polskiego jest lepsze niż włościanina rosyjskiego, to pochodzi jedynie stąd, że włościanin polski żyje skromnie, jest trzeźwy, a głównie zawdzięcza dobrobyt zarobkowi z przemysłu rolnego.

Wobec tego większość gubernatorów jest zdania, że przy poruszeniu kwestji rolnej dla Królestwa Polskiego należy zwrócić główną uwagę na rozwój przemysłu wiejskiego, hodowlę trzody i drobin, nie zaś na rozszerzenie własności włościańskiej.

Rozwinięta obecnie parcelacja majątków ziemskich wyrządza w niektórych guberniach nawet szkodę, np. w gub.: radomskiej, płockiej i kaliskiej, dlatego, że zmniejszenie obszarów większej własności ziemskiej obniża kulturę rolną u włościan, a zarazem zmniejsza teren zarobkowy dla włościan.

Wogóle, według opinii gubernatorów, obywatela ziemscy w Królestwie Polskiem są przedstawicielami wyższej kultury rolnej wśród włościan.

W miejscowościach, w których właściciele majątków ziemskich prowadzą gospodarstwa intensywne, gospodarstwa rolne włościańskie znajdują się również w kwitującym stanie, a to dzięki naśladowictwu.

Wykonywa: pomniki, figur, porty, otazę, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie reafolastwa wchodzące, od najwykształtszych do najwykwalifikowanych pod względem artystycznym wykonawców, ze wszystkich krajowych i zagranicznych przyznań i nagród. Dekoracje domów od ręki modelowane i wszelkie roboty sztukatorskie. Zakład podejmując się wykonywać roboty w miejscowościach najbliższych, informacie, rysunki i kosztorysy na każde żądanie darmo. Ceny przystępne.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hamieniarski
Kruszyński i Proszowski w Częstochowie,
Aleja III dom wstawn. 263

RYDZEWSKI i S-ka
Biuro Techniczne w Częstochowie, Telefon № 1.

Polecają stale na składzie: **Cement, pasy transmisyjne i do elewatorów, stal szwedzka, pilniki, przewodniki elektryczne do światła i dzwonków, armatury elektryczne, liny stalowe i korony, wszelkie przybory do sygnalizacji dzwonek, lampki elektryczne i inne dają 75% oszczędności.**

GOŃCIEK CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki

Poświęcony sprawom miejscowym oraz

Zagłębia Dąbrowskiego.

Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY:

miejsowych i zamiejscowych	
Rocznie	Rb. 6.—
Półrocznie	" 3.—
Kwartalnie	" 1.50
Miesięcznie	" 50

Adres Redakcji i Administracji Częstochowa Aleja II Nr. 88, telefonu Nr. 50, skryjnka pocztowa Nr. 21.
Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej do 8-jej wieczorem.
Rękopisów redakcja nie zwraca; za artykuły, nie oznaczone z góry ceną, honorarjów redakcja wypłacać nie będzie. **Prenumeratę i ogłoszenia** w Częstochowie przyjmują wszystkie księgarnie. W Warszawie: Biuro Dzienników Ungra, Wierzbowa 8. Dom Handlowy L. i E. Metz i S-ka Krad. Przed. 53. Krajowe Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 116. w Moskwie L. i E. Metz i S-ka. Biuro ogłoszeń I. Buchweitz, w Warszawie Marszałkowska 120, w Sosnowcu W. Badurski, hotel warszawski.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za jeden wiersz lub jego miejsce na I-szej stronie 30 k., na IV-jej 10 k. Reklamy i Nekrologia za wiersz 20 k. Nadesłane za wiersz 30 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz.

Reprezentantem „Gońca Częstochowskiego“ na Sosnowie i Zagłębie Dąbrowskie jest p. **Wacław Badurski** (Sosnowiec, hotel „Warszawski“.)

Reprezentację „Gońca Częstochowskiego“ na Zawierciu objęła księgarnia pani **Z. Hubickiej** Tamże ogłoszenia do „Gońca Częstochowskiego“.

Prenumeratę na „Gońca Częstochowskiego“ i ogłoszenia w Rakowie przyjmują pan **J. Kofalski**.

Przypominamy Szanownym Prenumeratorom, że czas odnowić prenumeratę na kw. II-gi. Zaznaczamy, że w razie niewpłacenia należności do 1 Kwietnia wysyłkę „Gońca“ wstrzymamy.

Dziś: Teatr Nowości (Kinematograf) nadzwyczaj interesujący program.

ZMIANA PROGRAMU Lokal ograny. (Patrz ogłoszenie.)

Dom Handlowy „**Leon Szattensztajn**“
 Warszawa, ul. Bracka № 13
 ofiaruje **obecnie** naftę franco Częstochowa po, 292 cenie rb. 1.62 kop. za pud. 4—8

Lekarz-Dentysta **M. GREJNIEC**
 i Aleja № 10, dom p. Bajonierowej, gdzie skład apteczny p. Neufelda, telefon № 108.

Rosyjski przemysł węglowy.

Przed paru dniami w Wiedniu pułkownik marynarki p. Borowski wygłosił odczyt o „rosyjskim przemyśle węglowym“, którego treść przytaczamy, gdyż może on zainteresować również Zagłębie.

Pod względem przemysłu węglowego Państwo Rosyjskie jest bardzo hojnie uposażone. Pomijając już Zagłębie Dąbrowskie, posiadające mniejsze pokłady węgla kamiennego (przyczem pokłady te dają węgiel w jednym tylko gatunku), należy wskazać tak bogate źródło, jak pokłady, znajdujące się w Zagłębiu Donieckim. Pokłady te, zawartość których obliczają na miliardy pudów, należą do najobfitszych w świecie. Dostyc powiedzieć, iż zajmują one przestrzeń sto razy większą, niż znamięte pokłady angielskie w Cardiff. Powtórte pokłady te dostarczają węgiel i rozmaitych gatunkach, co im nadaje szczególną wartość. Przyczem jak to zaznaczył wyraźnie p. B. gatunki te pod względem jakości w niczem nie ustępują wyborowym gatunkom węgla angielskiego, lub amerykańskiego.

Niezrozumiałym przeto wydać się na pierwszy rzut oka fakt, iż Rosja, posiadając tak obrzędnie zapasy węgla, mogła w nietylko zapościć najzupełniej potrzeby miejscowe, lecz dać ponadto sporą ilość tego materiału na cele eksportu i wpłynąć bardzo dodatnio na ożywienie rosyjskiego handlu wywozowego, oraz ściągając nie jeden milion do niezbyt zasobnej, jak wiadomo, szkatuły przemysłu rosyjskiego, zmuszoną jest rokrocznie kupować zagranicą 3,000,000 tonn węgla kamiennego.

Jako główną przyczyną tego zjawiska prelegent podaje zupełne, rzecz można, zaniedbanie przemysłu węglowego w zagłębiu Donieckim. Zaniedbanie to najdobitniej ilustruje fakt, iż z pokładów donieckich, zajmujących, jak nadmieniliśmy wyżej, przestrzeń sto razy większą, niż pokłady cardiffskie, węgla rocznie wydobywa węgla tysiąc razy mniej.

Pokłady Dąbrowskie, stojące pod względem udoskonalenia technicznego o wiele wyżej, nie są w stanie, z zaniem prelegenta, zapewnić tej luki w handlu węglowym, jako mniej zasobne. Przyczem cała prawie wydajność tych pokładów bywa zwykle zużywaną na miejscu

przez liczne huty żelazne oraz inne przedsiębiorstwa przemysłowe i nie wychodzi w każdym razie poza obręb Królestwa Polskiego, tak że Rosja na ten węgiel liczyć nie może.

W tem miejscu prelegent zaznaczył, że w razie jakiegokolwiek zatargu z Europą, np. wojny, która się może ostatecznie przeciągnąć kilka lat, Rosja może b. łatwo pozostać zupełnie bez węgla. A następstwa tego są zbyt oczywiste, aby je tłumaczyć.

Przyczyną tak widocznego zaniedbania pokładów Donieckich prelegent widzi po pierwsze w tem, iż rozwój przemysłu węglowego w Rosji usunąłby, rzecz oczywista, potrzebę kupowania węgla zagranicą, co się najzupełniej nie zgadza z interesami równego grona osób—niezbyt licznego wprawdzie, lecz umiającego bronić swe interesa; powtóre zaś, w zupełnie odległych, jak się okazuje, cechach charakteru obecnych właścicieli większości szych Donieckich. Są to wszystko ludzie bardzo bogaci, zadawalniający się najzupełniej swymi intratami i nie pragnący absolutnie rozszerzać wydajności swych szych. Bardzo skutecznym bodźcem dla tych panów byłaby interwencja rządu, lecz na przeszkodzie temu staje wyżej wymienione grono osób. Nie więc dziwnego, iż rosyjski przemysł węglowy w tem zacczarowanym kole vegetuje zaledwie.

Książę Bülow o Niemczech i Rosji.

Paryski korespondent „Nowoje Wremia“ w przejeździe przez Berlin miał rozmowę z ks. Bülowem, w której kanclerz Rzeszy Niemieckiej potępił ostro kampanję prasy rosyjskiej przeciw Niemcom. Niemcy—wywodził książę—mają na półwyspie Bałkańskim wyjątkowo interesy handlowe. Niepojęta jest rzecz, w jaki sposób kwestja kolei na linii Sandżak mogła w Rosji wywołać takie rozjątrzenie przeciw Niemcom. Rząd niemiecki dowiedział się o tem jednocześnie z Rosją i byłby każdy projekt tego rodzaju, bez względu na to, z jakiej pochodziłby strony, powitał przychylnie.

Wystąpił też kanclerz przeciw zarzutom, czynionym ambasadorowi niemieckiemu w Konstantynopolu. Bar. Marschall, po powrocie z konferencji pokojowej w Haadze, zwrócił tylko uwagę międzynarodowych przedstawicieli dyplomatycznych na niektóre zmiany w projektowanej reformie sądownej dla Macedonii, które, zdaniem jego, były konieczne dla uniknięcia późniejszych trudności. Propozycje jego zostały też przyjęte.

W sprawie Persji wynurzenia ks. Bülowa brzmią, jak następuje: „Niemcy szanują każde obce prawo, pilnują tylko interesów ekonomicznych. Ostatni traktat między Rosją i Anglią holduje zasadom drzwi otwartych, z których korzystają też Niemcy. Założenie banku niemieckiego w Persji jest koniecznością, celem obrony interesów kupców niemieckich. Szkoła niemiecka w Teheranie zawdłużca powstanie swoje bezpośredniej inicjatywie szacha. Wrogie wywody, usiłujące dowiedzieć, że Niemcy

przy pomocy kolei Bagdadzkiej chcą zagarnąć w swoje ręce Persję, są niedorzeczne.

W zatargu turecko-perskim Niemcy grały rolę pośrednika, doradzaly, żeby wojsko z granicy wycofać i unikały wszystkiego, co mogłoby wywołać komplikacje. W końcu ks. Bülow zaprotestował przeciw zarzutowi prasy rosyjskiej, jakoby Niemcy mieszały się do wewnętrznej polityki Rosji. Jest to, zdaniem księcia, prostrstu śmieśnica; wszak i Niemcy nie pozwalają, aby ktokolwiek mieszał się do ich polityki wewnętrznej. Kanclerz nie może pominąć niesprawiedliwości i wrogiego usposobienia prasy rosyjskiej dla Niemiec; prasa ta zapominia, że Niemcy dosyć często składały dowody swej lojalności w przyjaźni dla Rosji.

W kwestji macedońskiej ks. Bülow oświadczył, że Niemcy obstarają przy wspólnej akcji wszystkich mocarstw; w razie gdyby propozycje niemieckie nie zostały uznane przez Europę, Niemcy ustąpią miejsca mocarstwom bardziej zainteresowanym. Niemcy, zapewniali ks. Bülow, nie zamierzają nikogo atakować. Budowa floty niemieckiej nie jest przeciw nikomu skierowana. Niemcy muszą, jako mocarstwo, być uzbrojone na wszelką ewentualność i wiedzieć, że mogą bronić swych granic.

Sprawa rolna.

Według sprawozdań gubernatorów, jakkolwiek gospodarstwo włościańskie w Królestwie Polskiem, jest doprowadzone do wyższej kultury, jednak uprawa własnych gruntów nie może zadowolić nawet skromnych potrzeb włościanina polskiego.

Jeśli wogóle położenie materialne włościanina polskiego jest lepsze niż włościanina rosyjskiego, to pochodzi jedynie stąd, że włościanin polski żyje skromnie, jest třeźwy, a głównie zawdłużca dobrobyt zarobkowy z przemysłu rolnego.

Wobec tego większość gubernatorów jest zdania, że przy poruszeniu kwestji rolnej dla Królestwa Polskiego należy zwrócić główną uwagę na rozwój przemysłu wiejskiego, hodowlę trzody i drobin, nie zaś na rozszerzenie własności włościańskiej.

Rozwinięta obecnie parcelacja majątków ziemskich wyrządza w niektórych guberniach nawet szkodę, np. w gubern. radomskiej, płockiej i kaliskiej, dlatego, że zmniejszanie obszarów większej własności ziemskiej obniża kulturę rolną u włościan, a zarazem zmniejsza teren zarobkowy dla włościan.

Wogóle, według opinii gubernatorów, obywatela ziemscy w Królestwie Polskiem są przedstawicielami wyższej kultury rolnej wśród włościan.

W miejscowościach, w których właściciele majątków ziemskich prowadzą gospodarstwa intensywne, gospodarstwa rolne włościańskie znajdują się również w kwitnącym stanie, a to dzięki naśladowictwu.

RYDZEWSKI i S-ka Polecają stale na składzie: **Cement, pasy transmisyjne i do elewatorów, stal szwedzka, pilniki, przewodniki elektryczne do światła i dzwonek, armatury elektryczne, liny stalowe i kompe, wszelakie przybory do sygnalizacji dzwonek, lampki elektryczne i osowe dają 75% oszczędności.**

Wykonywa: pomniki, ryciny, portrety, ołtarze, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wchodzące, od najwycyńszych do najwzrostniejszych pod względem artystycznym wykonania, ze wszystkich krajowych i zagranicznych prima materiałów kamienia i drzewa. Dekoracje domów od ręki modelowane i wszelkie roboty suntuatorskie. Zakład podejmuje się wykonywać roboty w miejscowościach sąsiedztwa, informację, rysunki i kosztorysy na każde zażądanie. Ceny przystępne.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Hamieniarski **Kruszyński i Proszowski w Częstochowie, Aleja III dom własny.**

St. Szczawiński

v Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
DELIKATESÓW
i towarów kolonialnych
opz. od 1878 r.

TELEFON 130 9.

Polica na post:

Ryby wędzone, Ryby solone i świeże: Jesietra i Łososi. Marynaty, Konserwy z owoców i jarzyn. Miod biały, Grzyby suszone i Włoszozynę suszoną. Wyborny Kawior Astrachański bez soli, Sardynki, Homary, Kikil, Auschovis, Sery i Masło. Wielki wybór sładzi Ulików, Pecztych, Królewskich i zysajnych do mrynowania. Ogórki Nieżyńskie w baryłkach i na sztuki. Jabłka, Pomarańcze i Pieniaki Warszawskie. Śmietankę słodką sterylizowaną.

IMPORT

WIN

Węgieńskich
i
Francuskich.



DRUKARNIA

i sklep materiałów piśmiennych

F. D. WILKOSZEWSKI

w CZĘSTOCHOWIE, Aleja II № 38.

Przyjmuje do druku wszelkie obfatałki i wykonywa po cenach możliwie niskich.

Druki ozdobne i kolorowe, księgi buchalteryjne, dzieła, afisze, klepsydry, blankiety, koperty.

Bilety wizytowe.

Na składzie: książki meldunkowe, książki i próby do patentów akcyjnych, plenipotencji, kontraktów, kwitariusze i t. p. Sklep zaopatrzony w różne papiery i materiały piśmienne.

Proszę zwrócić uwagę na nauczyciela tańców. M. A. Lubiński

udziela lekcji w gimnazjum rządowym i polkiem im. Mickiewicza, a także zbiorowo u siebie przy ul. Mikołajowskiej N 9, na mieszkanie lub na wyjazd. 233-6-5

Przy najrozsądniejszym pośrednictwie i korzystnych nader warunkach, są do sprzedania, kupna, nieruchomości miejskie, place zdawne pod budowę domów fabryk, w ruchliwym punkcie miasta, oraz majątki ziemskie, folwarki, folwarki, majątki państwowe i t. p. tak jak: folwark w k. m. Ławie, a także zamiany wszelkich nieruchomości miejskich na majątki ziemskie i odwrotnie. Adres: „Renometr” Częstochowa, Wieluńska Nr. 8. 306-6

Świetny interes. w Łojkach do sprzedania młyn turbinowy, sila 18-tu koni, miele od 8 1/2 partii tygodniowo, zasób wody dostateczny; produkcja oleju powodowana w obec bliskości licznych zakładów przemysłowych, stacji kolejowych i bogatej kopalni fabrycznej — zapewnione. Adres: „Renometr” Częstochowa, Wieluńska 8. 306-10-3

Do sprzedania mieszana Singera, mało używana. Dł. 27, w. 12, w. 2-42. 318

Dwa pokoje z kuchnią potrzebne od kwietnia lub maja w Al. I, II lub III. Ofertę do Redakcji „Gońca” dia 3. S. 295

Dla kaszlących i astmatyków

Tussolinowe pastylki

Na odmrożenia
Formal — maść

wyrodni laboratorium farmaceutycznego przy aptece J. Lelejk, w Warszawie. — Żądać wszędzie. 10-8

„Arystokratyna“

Odnaczona na szeslorocznej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna“ działa przez swą zawartość węgla antyseptycznie i ozeżywiająco, już po krótkim użyciu — staje się skórą białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Piegi, zmarszczki, wągrzy, żółte plamy usuwają „Arystokratyna“ po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.

Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie
APTECZNYM
Wacława ORZEŁ
w Częstochowie, III Aleja № 48.

1485

Zakład Ślusarsko-Mechaniczny
H. G'ASS
w Częstochowie, ul. Warszawska
róg Stodolnianej.

Przyjmuje wszelkie roboty w zakres swego fachu wchodzące jak budowlę, okucia, sznuty, reperacja wszelkich maszyn, wag, rowerów, kotłów, lokomobli i motorów, wykonywa takowe dokładnie po cenach bardzo przystępnych. 30-1

E. Bieniaszewski

oprawa obrazów, sklep w Alei III Nr. 50 vis a vis powiatu. Przyjmuje do oprawy obrazy portrety i fotografie. Posiadam na składzie duży wybór listów, z pierwszorzędnymi form Warszawskich w najnowszych formach. Roboty wykonywa solidnie i gustownie. Ceny umiarkowane. 305-150-2

Łożnię zamiejscowy z drukarnią w Częstochowie, przyjmującej w wieku lat 15, potrzebny jest do składu win St. Szczawińskiego w Częstochowie. 290-3-2

Zaraz 3 konie do sprzedania 1 dragoniński — 1500 rb., para powosowych i powozowy 2000 rub. Wiadomość hotel Victoria, Nazareńsko. 335-1-1

Rowery



z oryginalnych części francuskich

najtaniej.

T. KURASIEWICZ
Częstochowa.

246 30-5

Zakład Stolarski

J. B. Błaszczkowski

ul. Teatralna № 16.

Posiada na składzie meble gotowe, formiery, dychty dębowe i kleiszory, oraz przyjmuje wszelkie roboty budowlane. Sprzedają za gotówkę i na raty. Ceny 255 bardzo przystępne. 14-7

Metody ożłowiek, znający buchalterię, korespondencję w rasyjskim i polskim oraz wszelkie czynności kasowe poszukuje zajęcia za bardzo akromentem w magistracie. Poważne referencje, ofertę sub. buchalterii w Redakcji. 294-3-2

Poszukuje zaraz 2 pokoje umeblowane, w centrum miasta dla gabinetu dentystycznego. Ofertę w Redakcji pod lit. S. G. 184

Bez ryzyka.

Przedmiot nie podobający się przyjmujemy napowrót.

KORT

francuski

bardzo trwałe i praktyczne materiały wełniane na eleganckie, trwałe męskie garnitury zimowe, w kolorach: czarnym, szarym, szarym z kropkami kolorowymi, oliwkowym z kropkami, kratkami i w prążki, szarym, marangio i innych kolorów i rysunków według najświeższej mody. Fabryka wysła pocztą za zaliczeniem, bez zadatku, również odcinki 4/5, arsz. na cały garnitur męski za 5 rub. 25 kop., w lepszym gatunku 6 rb. 85 kop., gatunek „prima” 8 rub. 40 k., gatunek „extra” 10 rub. 50 k. i 12 rb. 50 k. Przy zamówieniu 8-ch lub więcej odcinków dołącza się zupełnie darmo potrzebna do nich podszewka.

Kort

na zimowe palto gładkie, albo w kratę, kolor. czarn., gran. i marangio. Po 3,60 14,50 arszyn.

Idla Pań!

Konfele damskie na eleganckie jesienne i zimowe kostiumy wszystkich kolorów, gładkie, w kraty, pasy i różnokolorowe ozdoby za 8 arsz. na cały damski kostium 4 rb. 50 k., 5,50 i 6,50. „Prima” (szer. 28 cent.) za 7 arsz. 7 rb. 50 k. i 8,50 k.

Kort „Rekord” ładne i mocne zimowe palto, w kraty i upiękaszona na damskie żakiety i palta kol. czarn. gran. oliw. i innych (szyje się bez podszewki) szer. 2 arsz. po 2 rb. 10 k., 2 rb. 70 k. i 3,60 arszyn.

Opakowanie i przesyłka na koszt fabryki. Zamówienia prosimy adresować: Łódź, Nr. 14 fabryka Towarzystwa Sukienno - wełnianej Manufaktur. Pełny prejs-kurant wysyła się bezpłatnie. 44-16-7

Ważne!

Dla mężczyzn i dam. Niezbędne wyroby gumowe z zagranicznej, nierwającej się gumy: tużin kop. 75, 80, rb. 1, 1,20, 1,40, 1,60 k. Przerzawatywy z rybiego pęcherza tużin: rb. 1,80, 2, 2,50, 3, 3,50 i 3 rb. Przerzawatywy jedwabne zupełnie nierwące się rb. 1,80, 2, 2,50, 3, 3,50 i 4 rb. Damskie, podług Mensingera rb. 4 i 5 tużin. Ochronne gąbki tużin rb. 2, 3 i 4. Piłki ochronne rb. 2. Rułki zagraniczne rb. 1,50 kop. Nowość dla pań ABSORBIT sztuka rb. 1,50 kop., praktyczna nowość maszynki do cerowania idealne sztuka rb. 2,50 k., na prowincję wysyła się za zaliczeniem pocztowym bez zadatku.

Adresować: Hurtowy Skład Optycznych towarów

K. Borkowski i S-ka

w Warszawie, Królewska 18/126. 184 10-9

Ważne dla teatrów amatorskich.

Kostiumy efektowne do sztuk ludowych i innych, wynajmując po cenach umiarkowanych, reżyserja. Przedstawienia kinematografu na zamówienie program doborowy, ul. Krakowska 82 m. 12. 167-6-3

KRAJOWY.

Majątki, folwarki, domy, wille, place, do sprzedania. Zamiany, Dzierżawy, Lokata kapitałowa. Najszersze pośrednictwo, Dział hipoteczny.

Krajowy Dom Bankowy.
Warszawa, Marszałkowska 124.
1485 40-7

Potrzebny od 1 kwietnia korespondent lub korespondentka, kawaler, piszący na maszynie, pożądana stenografia, znający gruntownie polski, rasyjski i niemiecki, orofakturyzta również z umiejętnościami do pisania większych faktur, w szczególności w prowincji. Szczegółowe oferty i podania wzywania, w początek stronomych, prosim składac, możliwie niezastannie w Redakcji w przyszłość. 30-3-3

Z powodu wyjazdu sklep spoczywa do sprzedania. Ul. S-go Władysława Nr. 10.

Ważny tylko dn. 26 Marca 1908.

Czytelnicy

„Gońca Częstochowskiego“

za okazaniem niniejszego kuponu

w Teatrze Nowości
(Kinematograf)

otrzymają od zwykłych cen miejsce

40% ustępstwa

w Poniedziałki, Wtorki, Środy, Czwartki i Piątki.

Program na bieżący tydziele:

CZEŚĆ I.

1) Na wałach (dramat); 2) 500 rubli (komizne).

CZEŚĆ II.

3) Cierpielność bohatera; 4) Teściowa na jarmarku.

Ceny miejsc: Kresła 1 rząd 30 kop.

2-gi rząd 18 k. Galeja 12 kop.

Kupon ten należy wyjąć z numeru, celem okazania go w Teatrze Nowości.